

FALLSKÄRMEN 3

Arkeologi inför ett industriområde i Västerås, Västmanland

Särskild arkeologisk utredning, etapp 2

Rapporter från Arkeologikonsult 2009:2270

Erik Dardel

FALLSKÄRMEN 3

Arkeologi inför ett industriområde i Västerås, Västmanland

Särskild arkeologisk utredning, etapp 2

Rapporter från Arkeologikonsult 2009:2270

Erik Dardel

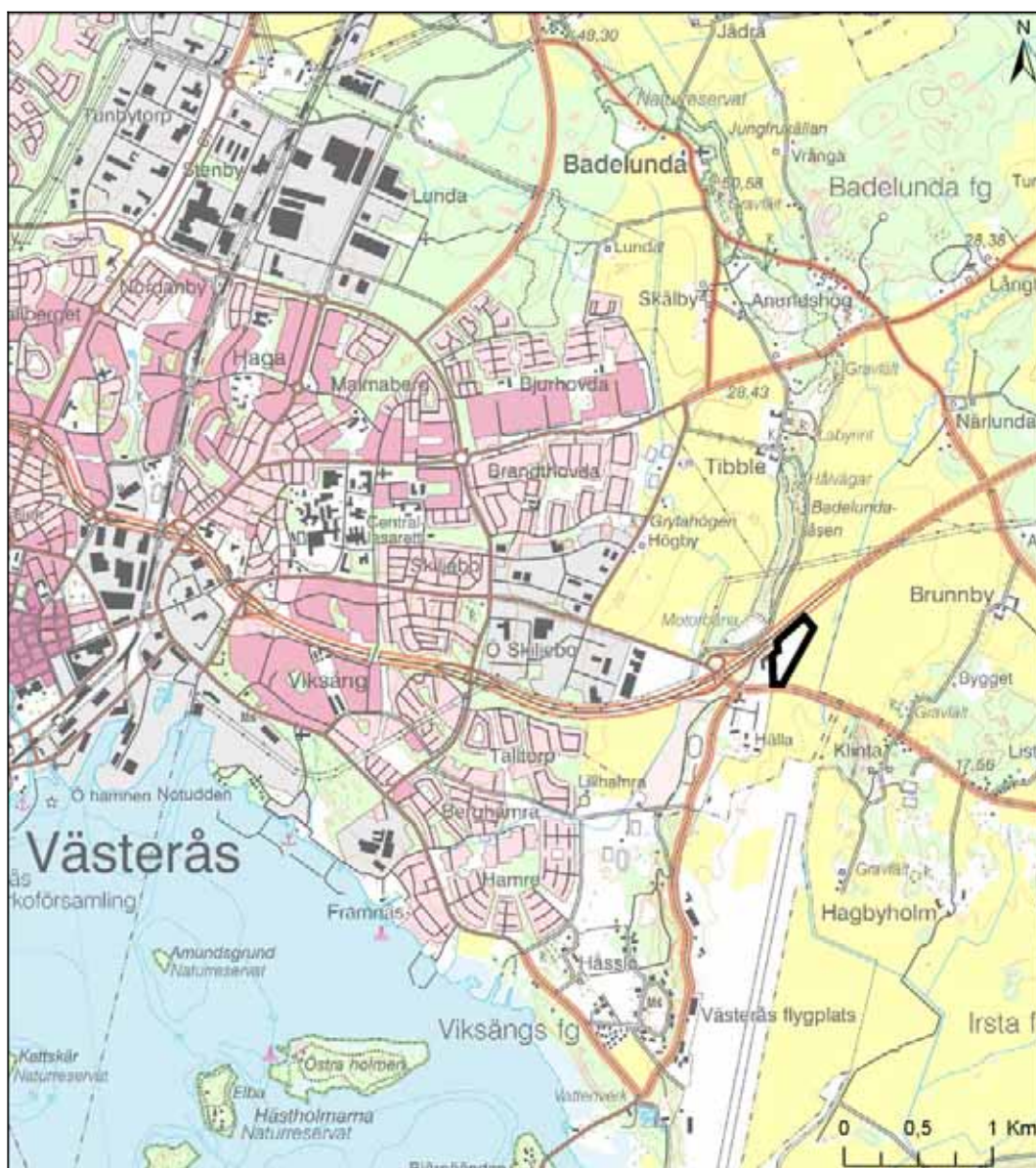
Arkeologikonsult
Optimusvägen 12 B
194 34 Upplands Väsby
Tel 08-590 840 41
Fax 08-590 725 41
www.arkeologikonsult.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	6
Fornlämningsmiljö	6
Metodval och genomförande.....	8
Resultat	9
Arkeologisk utvärdering.....	9
Tekniska och administrativa uppgifter	11
Bilaga 1. Schaktbeskrivning	12

Sammanfattning

Arkeologikonsult har på efter beslut av länsstyrelsen i Västmanlands län och på uppdrag av Västerås stad genomfört en utredning, etapp 2 på fastigheten Fallskärmen 3 inför framtida ianspråktagande av marken. Syftet var att klargöra om fornlämning som inte var känd sedan tidigare berörs av den planerade nybyggnationen. Inga tecken på någon annan aktivitet än modern sopdeponering och åkerbruk framkom vid fältarbetet.

Figur 1. Terrängkartan med utredningsområdet. Skala 1:50 000.

Inledning

Inför detaljplanläggandet av ett större område för framtida handelsverksamhet har Arkeologikonsult genomfört en särskild utredning etapp 2 av fastigheten Fallskärmen 3 i Västerås socken, Västmanland. Syftet var att klargöra om det planerade arbetsföretaget berörde fornlämningar som inte tidigare var kända. Resultaten från grävningen är ämnade att ligga till grund för Länsstyrelsens bedömning av företagens tillåtlighet enligt 2 kap KML och om ytterligare arkeologiska åtgärder skulle krävas.

Fältarbetet utfördes under två dagar i slutet av april 2009 av två arkeologer samt en grävmaskinförare.

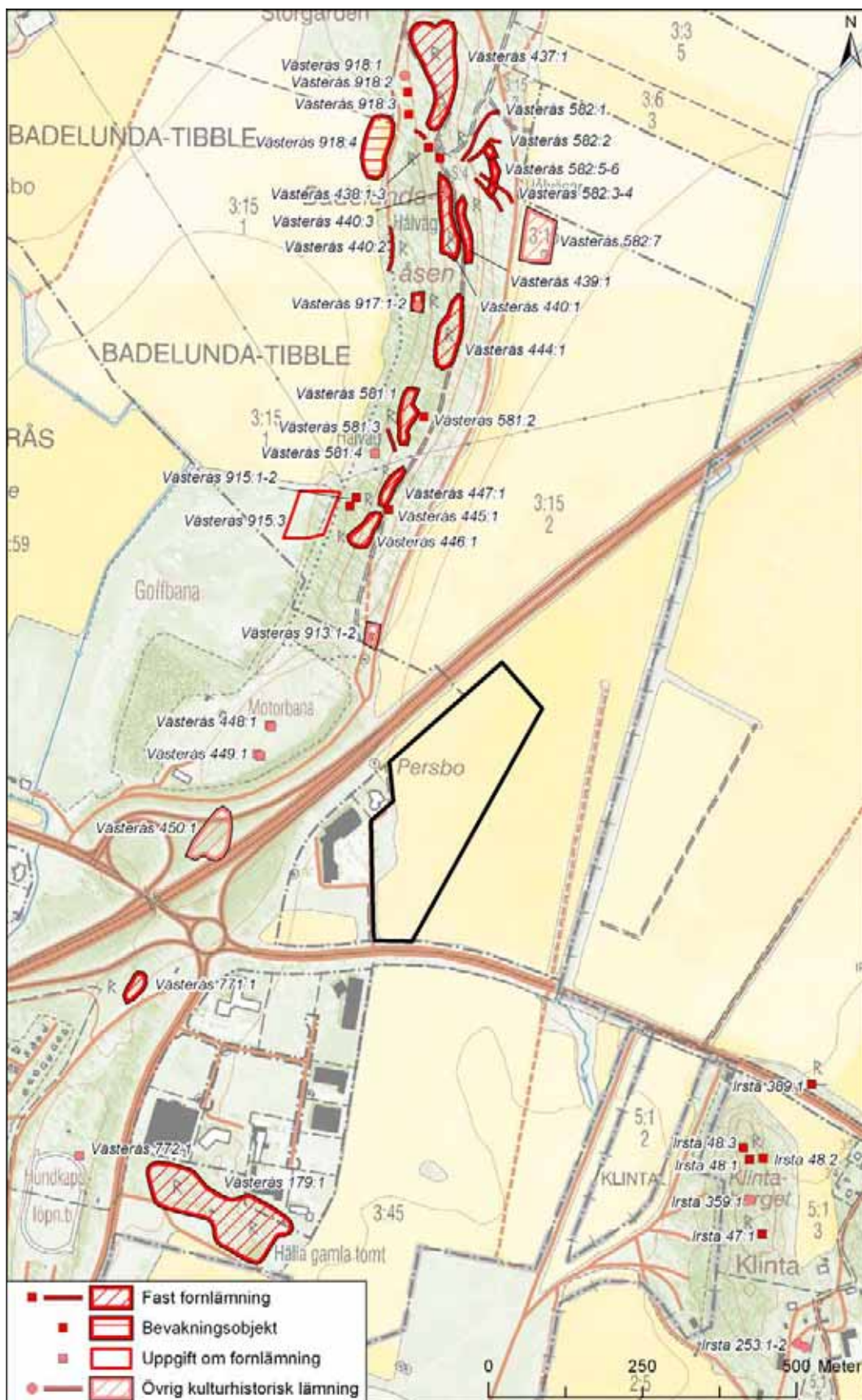
Fornlämningssmiljö

Fastigheten Fallskärmen 3 är belägen strax söder om nuvarande infarten till Västerås från öster på E 18, se figur 3. Undersökningsområdet bestod av flack åkermark, i söder, väster och norr avgränsad av redan befintliga vägar och kommersiell bebyggelse. I öster fortsatte åkermarken vilken till skillnad från undersökningsytan vid grävstillfallet fortfarande brukades. Bilden på framsidan föreställer den norra delen av undersökningsytan och figur 2 den södra.

Figur 2. Den södra delen av undersökningsytan från N. Foto av Arkeologikonsult.

Landskapet – både det geografiska och det förhistoriska – domineras av Badelundaåsen som breder ut sig några hundra meter norr om området. En stor mängd fornlämningar finns på och längs Badelundaåsen i undersökningsområdets närhet.

Figur 3. Fastighetskartan med utredningsområdet och fornlämningar. Skala 1:10 000.

Metodval och genomförande

I enlighet med länsstyrelsens förfrågningsunderlag genomfördes i första hand utredningsgrävning i form av schaktgrävning, se figur 4. Tid för fältinventering, arkiv- och kartstudier tillkom inte på grund av grävresultaten.

Då undersökningsytan plöjts i samband med jordbruk avlägsnades ploglagret med maskin i ca 1,6 x 12 meter stora schakt för att konstatera forntida aktivitet. 32 schakt grävdes jämt fördelade över hela ytan och dokumenterades skriftligt samt mättes in med GPS med precision motsvarande totalstation. Två schakt, 9 och 10, grävdes på grund av tekniskt krångel rörande utredningsområdets avgränsning tyvärr strax utanför ytan. Inga prover eller fynd togs eller tillvaratogs. Inga anläggningar eller fynd undersöktes eller tillvaratogs. Marken återställdes efter utfört fältarbete.

Figur 4. Schaktning i utredningsområdets norra del. Foto från N av Arkeologikonsult.

Resultat

Inte i något av de 32 schakten påträffades någon indikation på forntida aktivitet. I fyra av schakten konstaterades sammanlagt sju stycken sentida diken med fyllningar, se figur 5. Marken under ploglagret bestod i alla schakt utom nummer tio av orörd mark. I schakt tio påträffades ett nära två meter djupt lager med sentida avfallsmassor.

Arkeologisk utvärdering

Då inga som helst indikationer på fornlämningar eller äldre historisk aktivitet påträffades på ytan kan inga fortsatta antikvariska ingrepp rekommenderas av Arkeologikonsult. Endast närheten till den fornlämningsintensiva Badelundaåsen kan inte ligga till grund för fortsatta undersökningar – även om den totala avsaknaden av fornlämningar så nära den ur arkeologisk synpunkt spektakulära åsen är anmärkningsvärd.

Länsstyrelsen i Västmanlands län fattar beslut om eventuella vidare antikvariska åtgärder.

Figur 5. Utredningsområdet med schakt och recenta diken utmärkta. Skala 1:2 000

Tekniska och administrativa uppgifter

Arkeologikonsult projektnummer: 2009:2270
Länsstyrelsens dnr: 431-909-09
Beställare: Västerås stad, Fastighetskontoret

Typ av undersökning: Utredning, etapp 2
Utförandetid, fältarbete: 27-28 april 2009
Utförande tid, övrig tid: juli 2009

Län: Västmanland
Landskap: Västmanland
Kommun: Västerås
Socken: Västerås, före detta Badelunda
Fastighet: Fallskärmen 3
Fastighetskartans blad: 11G 1J
Koordinatsystem: RT 90 2,5 gon V
Höjdsystem: RH 70

Projektledare: Erik Dardel
Fältarbetsledare: Erik Dardel
Fältarkeologer: Erik Dardel & Mattias Ahlbeck
Rapportansvarig: Erik Dardel
Planer: Medea Huuva
Layout: Erik Dardel
Kvalitetssäkring: Johan Runer

Undersökningsområdets storlek: 60 600 m²
Sökschaktad yta: 740 m²
Fynd: Inga fynd har tillvaratagits.

Bilaga 1. Schaktbeskrivning

Schakt	L (m)	B (m)	D (m)	Vilar på	Fynd/anläggningar
SU 1	13	1,6	0,3	Sandigt i S. Sedan något moränigt, i N övergående i glacial varvig lera.	-
SU 2	13,5	1,6	0,3	Varvig lera	-
SU 3	13,5	1,6	0,35	Varvig lera	1 bit rödgods
SU 4	14,5	1,6	0,35	Varvig lera	-
SU 5	14	1,6	0,35	Lera	1 bit rödgods
SU 6	13,5	1,6	0,35	Varvig lera	Tegelfragment
SU 7	13,5	1,6	0,3	Varvig lera	-
SU 8	14,5	1,6	0,35	Varvig lera	1 sentida spik
SU 9	13,5	1,6	0,35	Lera	-
SU 10	13	1,6	0,35	Avfallsmassor från 1900-talets senare hälft	1 bit bränd lera
SU 11	12,5	1,6	0,3	Varvig lera	-
SU 12	13	1,6	0,25	Lera	-
SU 13	14,5	1,6	0,3	Lera	-
SU 14	14,5	1,6	0,25	Varvig lera	-
SU 15	13	1,6	0,3	Varvig lera	-
SU 16	13	1,6	0,3	Lera	-
SU 17	12,5	1,6	0,25	Varvig lera	-
SU 18	16	1,6	0,25	Varvig lera	-
SU 19	13	1,6	0,30	Lerig morän	-
SU 20	13	1,6	0,25	Varvig lera	-
SU 21	12	1,6	0,25	Lera	-
SU 22	19,5	1,6	0,3	Varvig lera	-
SU 23	14	1,6	0,2	Varvig lera	-
SU 24	13	1,6	0,3	Varvig lera	-
SU 25	17	1,6	0,25	Varvig lera	Recenta diken 101 och 102 med samma fyllning som plöjan
SU 26	16	1,6	0,25	Varvig lera	Recent dike 103 fyllt med singel
SU 27	13,5	1,6	0,3	Lera	Recent dike 104 fyllt med singel
SU 28	18,5	1,6	0,25	Varvig lera	-
SU 29	16	1,6	0,25	Varvig lera	-
SU 30	14	1,6	0,25	Lera	-
SU 31	18	1,6	0,25	Lera	Recenta diken 105, 106 och 107 fyllda med singel
SU 32	13	1,6	0,3	Lera	-

SU = Schakt utan indikation

Arkeologikonsult Tel 08-590 840 41
Optimusvägen 12 B Fax 08-590 725 41
194 34 Upplands Väsby www.arkeologikonsult.se

